

# **Projekt Agera mot Kvinnovåld**

Utvärdering av metod.

## 1. Bakgrund

2001 publicerades utredningen *Slagen Dam* av Brottsoffersmyndigheten. Rapporten visade på alarmerande siffror 'nästan varannan kvinna erfarenheter av att utsättas för våld av en man någon gång efter sin 15-årsdag. [...] Nästan var tredje kvinna har erfarenheter av att utsättas för våld före 15-års ålder.[...] Över hälften av Sveriges kvinnor har trakasserats sexuellt. Nära två av tre kvinnor i åldrarna 18-24 och 25-35 år har utsatts för sexuella trakasserier. (Lundgren et al 2001 ss73-74)' En finsk utredning från 1997 visade på liknande siffror.

En mängd olika insatser har gjorts sedan ovan nämnda rapport publicerades, av regeringen med hjälp av statliga myndigheter, olika organisationer och föreningar. Ungdomsstyrelsen är en av dessa.

Ett av ungdomsstyrelsen uppdrag har varit att utvärdera projektet Flicka. 2006 kom delrapporten *Projekt Flicka, Om unga flickors självbild* och 2007 kom slutrapporten. En förundersökning visade på (innan Projekt Flicka-dagarna började); att flickor behövde stärka sin självbild. Detta var bara ett av många behov. Inga tillfredställdes av Flicka-dagarna enligt de lokala aktörerna. Socialdepartementets mål var bland annat att projektet skulle leda till förändrade attityder och beteenden vilket inte heller uppfylldes (två andra delmål uppfylldes däremot, nämligen att projektet skulle bidra till mötesplatser och diskussioner och att dessa skulle skapa synergieffekter). Enligt Ungdomsstyrelsens rapport hade Flicka-dagarna börjat på det fjärde steget av Mc Guires kommunikationstrappa som för övrigt består av kännedom, kunskap, acceptans och förståelse, engagemang (det fjärde steget) vilket sedan leder till förändrade attityder och värderingar och förändrat beteende. Vidare hävdade rapporten att barn och ungdomar nås mest effektivt på skolans arena. Jag kommer anknyta till dessa resultat senare i utvärderingen.

Ungdomsstyrelsen har fått i uppgift att dela ut stadsbidrag till jämställdhetsprojekt. I sammanfattningen av SOU utredningen 2005:66; *Makt att forma samhället och sitt eget liv- jämställdhetspolitiken mot nya mål*

hävdas; 'Det är angeläget att alla som utsätts för våld får samhällets stöd och hjälp, oberoende av vem som är förövaren. Men det är jämställdhetspolitikens uppgift är att verka för att mäns våld mot kvinnor bekämpas (SOU; s 20)'.

Liberala kvinnor i Malmö har sökt och fått stadsbidrag 2008 för att genomföra ett utbildningsprojekt vars syfte har varit hjälpa ungdomar säga nej till gruppträck och våld. Projektet har i huvudsak riktat sig till flickor. Projektet skulle genomföras med hjälp av en ny metod, voice dialogue. Metoden skall utvärderas i föreliggande rapport.

Liberala kvinnor i Malmö startade 2004 och är en ideell organisation vars målsättning är att verka för jämställdhet mellan kvinnor och män i olika samhällsområden. Projektförslaget omfattade utbildning för ungdomar inom ramen för skolans verksamhet med speciell inriktning på våld mot kvinnor. Projektets syfte var att hjälpa elever att våga säga nej till gruppträck och våld. Projektets mål var att höja unga kvinnors/flickors medvetande om sitt eget värde och sina rättigheter. Utöver detta har delmålen varit att arbeta med ungdomars och då särskilt unga kvinnors självkänsla, självinsikt och självförtroende (vilket kan sägas vara del av självbilden) samt att ge dem en bättre förståelse för våldssituationers komplexitet och deras möjligheter att agera för att minimera riskerna för att bli utsatta.

Utbildningen började med en allmän information om den nya diskrimineringslagen samt om brottsoffers rättigheter i samhället. Den fortsatte sedan med en diskussion angående självförtroende, självkänsla och självinsikt och en presentation av voice dialogue i anslutning till pjäser som beskrev vanligt förekommande vålds och diskriminationssituationer ungdomar och vuxna kan hamna i (våld och trakasserier under fritid, arbete och i hemmet) för att tillslut presentera hur voice dialogue kan användas för att förstå olika utkomster av dessa våldssituationer och hur man sedan kan påverka dessa.

Voice dialogue utgår från både Jungs och Freuds personlighets teorier, där masker representerar olika perspektiv på överjaget, jaget och detet, vissa gestaltas i djurform (vilket kan kopplas till Jungs teorier om animus, anima samt arkeotyper). Dessa masker används sedan för att förstå beteendestrategier i samband med våldssituationer samt utveckla alternativ till dessa. Våld och ilska kan då representeras av en mask som gestaltar detet, ett kritiskt

förhållningsätt till människor som beter sig illa kan representeras av en mask som gestaltar överjaget vänt mot omgivningen, osäkerhet och dålig självkänsla som kanske leder till våld eller acceptans av våld kan representeras av en mask som gestaltar ett allt för kritiskt överjag vänt inåt mot individen osv. Inom voice dialogue talar man om delpersonligheter och menar att dessa kan bli medvetna och därmed en del av egot (även om de ursprungligen tillhör omedvetna delar av personligheten). Elever arbetar praktiskt med voice dialogue genom att skriva om situationer där de använt olika sorters masker i sin vardag eller i anknytning till våldssituationer (t.ex. mobbning och utfrysning representerade med hjälp av sketcher i del 2 av utbildningen). Varefter eleverna producerar sina egna masker (del 3 av utbildningen). Studieförbundet Vuxenskolan verkstäder stod till förfogande under projektets gång.

Voice dialogue används vanligen i psykodynamisk ego terapi där målet är att bättre förstå olika aspekter av personligheten. Metoden ovan, (alltså blandningen av rollspel och voice dialogue som användes för att förstå våldssituationerna presenterade i pjäserna samt belysa begreppen självkänsla, självförtroende och själv insikt) utvecklades i samråd med elever, föräldrar och lärare. Flera provspelningar gjordes inför blandad publik innan metoden tillämpades inom utbildningarna på skolan.

Projektgruppen ämnade att börja utbildningen på det första steget av McGuires kommunikationstrappa (kännedom) för att sedan gå vidare till kunskap, förståelse och engagemang. Varaktiga attitydförändringar kräver längre insatser än de som kunde genomföras inom projektet i nuvarande form.

Utbildningen genomfördes i två gymnasieskolor (Malmö Latin Skola, Malmö Borgarskola) och en grundskola (Örtagårdsskolan). Eleverna som deltog var mellan åldrarna 15 till 17 år. 99 elever deltog i utvärderingen.

## **2. Utvärderingens upplägg**

Utvärderingen genomfördes med hjälp av en enkät som delades ut i slutet på varje utbildning. Enkäten konstruerades av Anna-Karin Herbert.

### **2.1 Undersökningsinstrument**

Enkäten bestod av fyra delmoment och sju huvudfrågor som i vissa fall följdes av delfrågor. Delmoment 1 behandlade självinsikt, självkänsla och självförtroende. Delmoment 2 behandlade diskriminering och brottsoffer. Del 3 behandlade voice dialogue och våld. Delmoment 4 behandlade voice dialogue och metod. Enkäten började med att informera eleverna om syftet med utbildningen och fortsatte sedan med att undersöka om eleverna ansåg att syftet var uppnått och om utbildningen mötte deras förväntningar.

Frågorna under varje delmoment var följande;

### Del 1

Upplever du att du efter utbildningen har en förståelse för:

- a. relationen mellan självinsikt, självkänsla och självförtroende?
- b. varför kunskap om självinsikt, självkänsla och självförtroende är viktig när det gäller att säga nej till våld?
- c. våldssituationers komplexitet och mångdimensionella karaktär?
- d. ditt eget förhållningssätt till situationer där våld kan uppstå?

### Del 2.

Upplever du att du efter utbildningen:

- a. är mer benägen att anmäla en våldshandling?
- b. känner till lagen som gäller mot diskriminering inom skolan samt de rättigheter du har som elev?
- c. förstår de möjligheter till skydd och hjälp som brottsoffer har i samhället?

### Del 3.

Upplever du att voice dialogue var en metod som:

a. hjälpte dig att analysera och förstå situationer där våld kan utvecklas?

b. som skulle kunna hjälpa dig att handskas med potentiellt våldsamma situationer?

c. kommer att hjälpa dig skapa strategier (olika handlingsalternativ) för att undvika potentiellt våldsamma situationer?

Del 4.

Upplever du att voice dialogue var en metod :

a. där sketcher med fördel kan användas för att analysera och förstå potentiellt våldsamma situationer?

b. där egna aktiviteter så som inlämningsuppgifter, rollspel och gruppdiskussioner är väl lämpade?

c. där tillgång till masker underlättar analysen och förståelsen för potentiella våldssituationer?

Till samtliga svar gavs fem svarsalternativ;

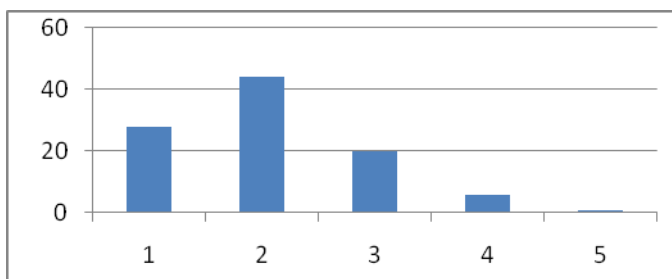
- I mycket hög grad
- I hög grad
- I viss grad
- I mindre grad
- Inte alls

Varje delmoment avslutades med ett utrymme för övriga kommentarer. Dessa redovisas inte i rapporten eftersom de understödjer resultaten som presenteras nedan och tillför inte något extra till utvärderingen.

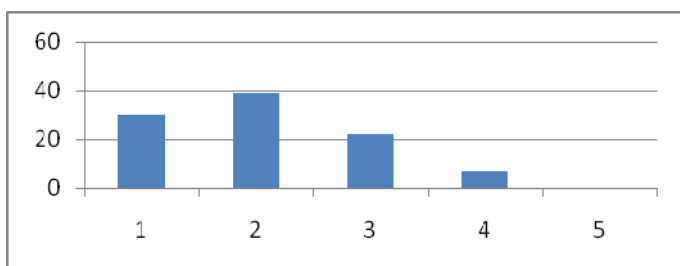
### **3. Resultat**

#### **Förväntningar och syfte.**

I vilken grad möttes de förväntningar du hade på utbildningen?



I vilken grad upplever du att syftet med kursen uppnåddes?

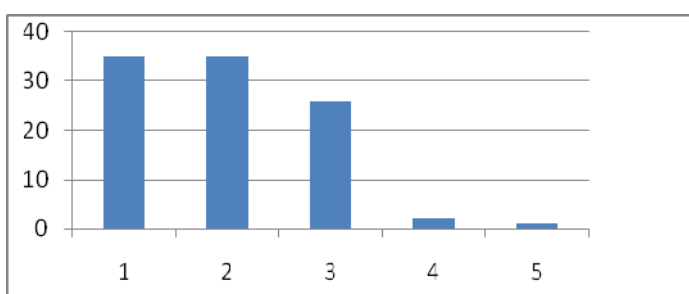


Det stora flertalet elever upplevde att syftet och förväntningar på utbildningen hade uppnåtts. 73% upplevde att förväntningarna hade uppnåtts till hög grad eller mycket hög grad, motsvarande siffror för syftet är 70%.

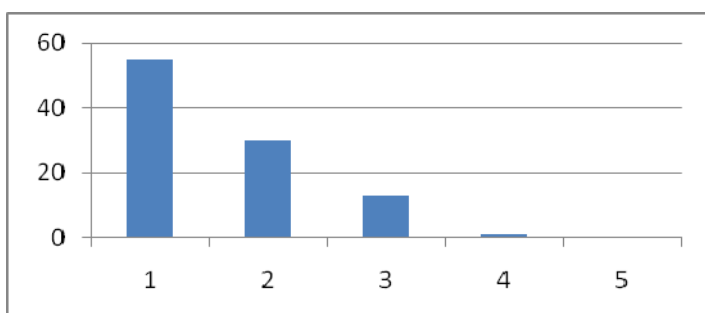
### Del 1. Självisikt, självkänsla och självförtroende.

Upplever du att du efter utbildningen har en förståelse för:

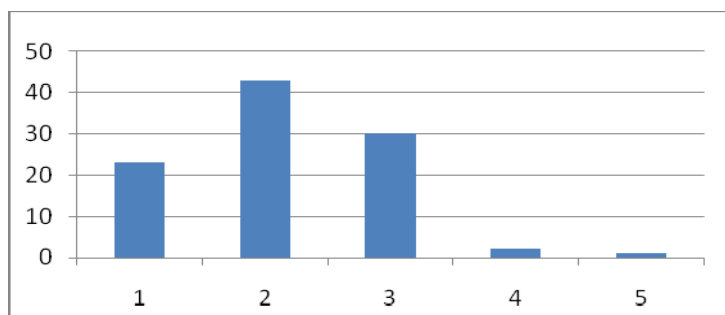
a. relationen mellan självinsikt, självkänsla och självförtroende?



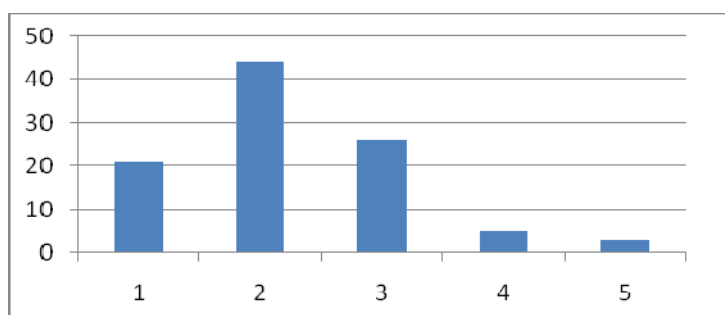
b. varför kunskap om självinsikt, självkänsla och självförtroende är viktig när det gäller att säga nej till våld.



c. våldssituationers komplexitet (komplicerade) och mångdimensionella (mångsidiga) karaktär?



d. ditt eget förhållningsätt till situationer där våld kan uppstå?



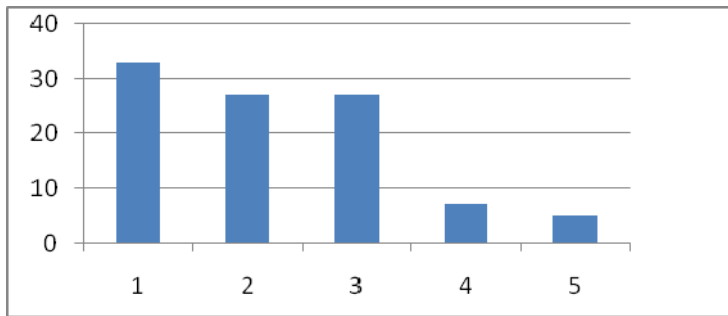
71% av eleverna upplevde att de i hög grad eller i mycket höggrad hade en förståelse för relationen mellan självinsikt, självkänsla och självförtroende efter utbildningen. 86% upplevde att de i hög grad eller i mycket höggrad förstod varför kunskap om ovanstående var viktig när det gäller att säga nej till våld efter utbildningen. 67% upplevde att de efter utbildningen i hög grad eller i mycket hög grad hade en förståelse för våldssituationers komplexitet. 66% upplevde att de i hög grad eller mycket hög grad hade en förståelse för sitt eget förhållningsätt till situationer där våld kan uppstå.

## **Del 2. Diskriminering och Brottsoffer.**

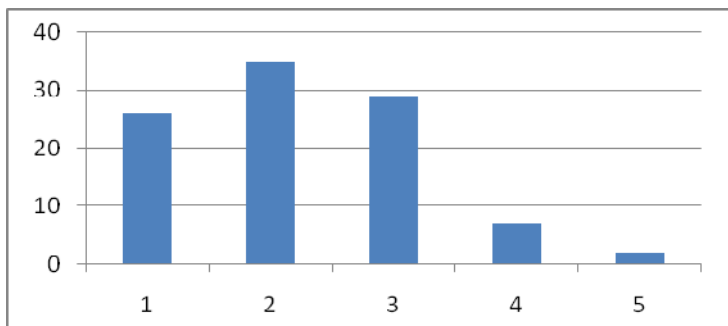
5. Upplever du att du efter utbildningen:

a. är mer benägen att anmäla en våldshandling?

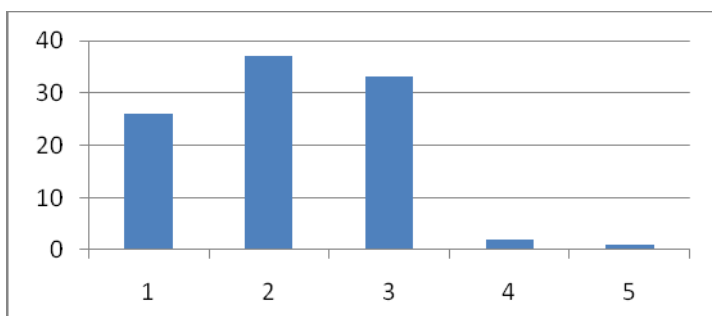




b. känner till lagen som gäller mot diskriminering inom skolan samt de rättigheter du har som elev?



c. förstår de möjligheter till skydd och hjälp som brottsoffer har i samhället?

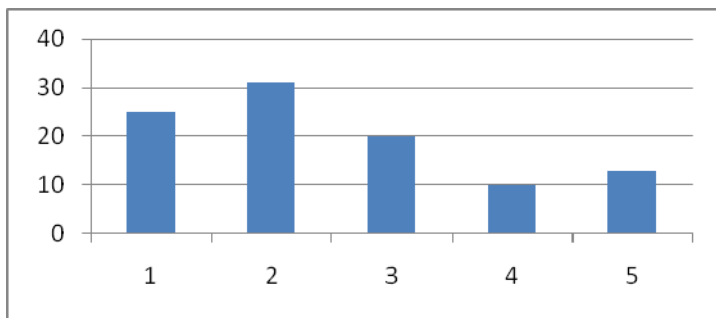


61% fyllde i svarsalternativ 1 och 2 (i hög grad och i mycket hög grad) då de tillfrågades om de upplevde att de var mer benägna att anmäla en våldshandling efter utbildningen. 62 % gjorde motsvarande bedömning när de tillfrågades om de efter utbildningen upplevde att de kände till lagen som gäller mot diskriminering inom skolan samt de rättigheter de hade som elev. 64 % gjorde samma bedömning då de tillfrågades om de upplevde att de förstod de möjligheter till skydd och hjälp som brottsoffer har i samhället.

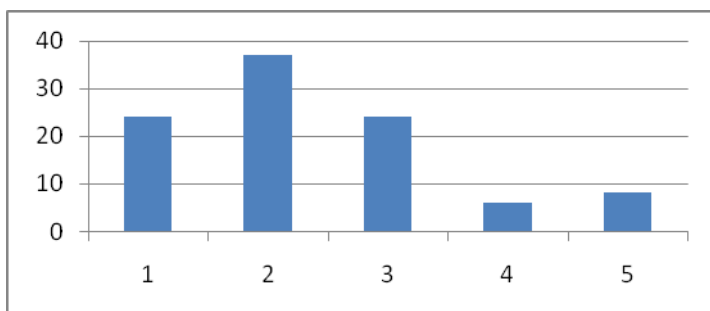
### Del 3. Voice dialogue och våld.

6. Upplever du att voice dialogue var en metod som:

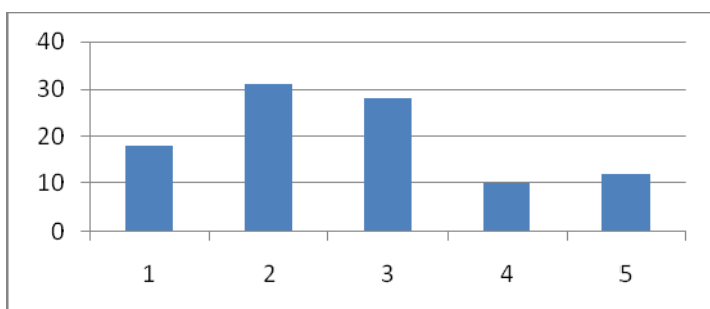
a. hjälpte dig att analysera och förstå situationer där våld kan utvecklas?



b. skulle kunna hjälpa dig att handskas med potentiellt våldsamma situationer?



c. kommer att hjälpa dig skapa strategier (olika handlingsalternativ) för att undvika potentiellt våldsamma situationer.

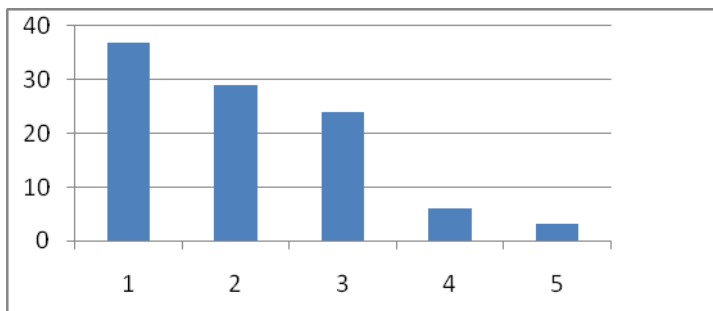


57% upplevde i hög grad och mycket hög grad att voice dialogue var en metod som hjälpte dem att analysera och förstå situationer där våld kan utvecklas.  
 62% upplevde i hög och i mycket hög grad att voice dialogue var en metod som skulle kunna hjälpa dem att handskas med potentiellt våldsamma situationer.  
 50% upplevde i hög grad och mycket hög grad att voice dialogue skulle komma att hjälpa dem att skapa strategier för att undvika våldsamma situationer.

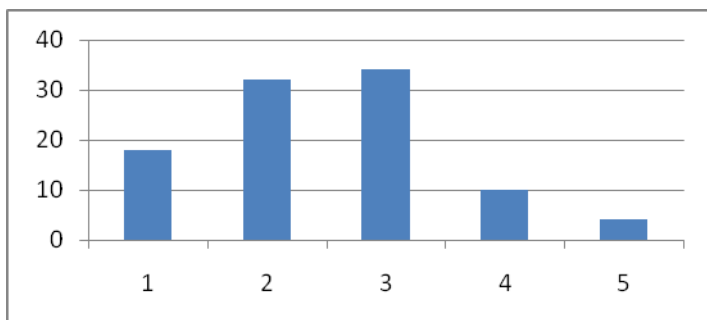
#### **Del 4. Voice dialogue och metod**

Upplever du att voice dialogue var en metod:

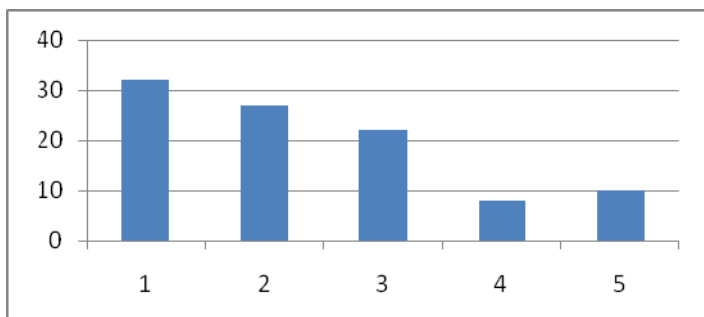
a. där sketcher med fördel kan användas för att analysera och förstå potentiellt våldsamma situationer?



b. där egna aktiviteter så som inlämningsuppgifter, rollspel och gruppdiskussioner är väl lämpade?



c. där tillgångar till masker underlättar analysen och förståelsen för potentiella våldsituationer?



67% valde svarsalternativ 1 och 2 (i hög grad och mycket hög grad) när de tillfrågades om pjäser kunde användas med fördel tillsammans med voice dialogue för att analysera och förstå potentiellt våldsamma situationer. 40% valde samma svarsalternativ när de tillfrågades om egen aktiviteter så som inlämningsuppgifter, rollspel och gruppdiskussioner kunde användas med fördel tillsammans med voice dialogue. 60 % valde svarsalternativ 1 och 2 när de tillfrågades om tillgång till masker underlättar analysen av våldssituationer när man använder dessa tillsammans med rollspel.

#### 4. Sammanfattande diskussioner

70% av deltagarna upplevde att syftet var uppnått i hög grad och i mycket hög grad, vilket är en förhållandevis stor procentandel. 61% fyllde i svarsalternativ 1 och 2 (i hög grad och i mycket hög grad) då de tillfrågades om de upplevde att de var mer benägna att anmäla en våldshandling efter utbildningen. 62% upplevde i hög och i mycket hög grad att voice dialogue var en metod som skulle kunna hjälpa dem att handskas med potentiellt våldsamma situationer.

Utifrån dessa siffror kan syftet med utbildningen sägas vara uppnådd med reservationen för att attitydförändringar tar längre tid än vad utbildningen omfattat. Dessutom krävs det en uppföljning för att bedöma om deltagare faktiskt kunnat tillämpa sina nya kunskaper. Det går alltså inte att mäta annat än elevers upplevelser av utbildningen under rådande pilotprojekt.

När metoden voice dialogue utvärderades separat från resten av utbildningen blev motsvarande resultat inte lika bra. 62% upplevde i hög och i mycket hög grad att voice dialogue var en metod som skulle kunna hjälpa dem att handskas med potentiellt våldsamma situationer (24% svarade i viss grad). 57% upplevde i hög grad och mycket hög grad att voice dialogue var en metod som hjälpte dem att analysera och förstå situationer där våld kan utvecklas (20% svarade i viss grad). 50% upplevde i hög grad och mycket hög grad att voice dialogue skulle komma att hjälpa dem att skapa strategier för att undvika våldsamma situationer (28% svarade i viss grad). Motsvarande siffror för utbildningsmomentet som omfattade självinsikt, självkänsla och självförtroende (de tre s:en) var mycket högre; 71%, 86%, 67 % och 66%. Där elever rapporterade att de i hög grad och mycket hög grad upplevde att de förstod relationen mellan de tre s:en samt varför kunskap om dessa var viktig när det gäller att säga nej till våld. De upplevde även att de förstod våldssituationers komplexitet och sitt eget förhållningssätt till situationer där våld kan uppstå. Voice dialoguer har använts just för att förstå våldssituationerna som presenteras i pjäserna i termer av de tre s:en.

Det finns å andra sidan en väsentlig skillnad i det som efterfrågades i de olika delmomenten. Delmoment 1 efterfrågade en allmän kunskap; alltså om eleven upplevde att de hade en allmän förståelse om de tre s:en samt våldssituationers komplexitet och om sitt eget förhållningssätt. Delmoment 3

tillfrågade eleven om eleven ansåg att de kunde tillämpa sina kunskaper genom att analysera och förstå situationer där våld kan utvecklas, handskas med potentiellt våldsamma situationer samt skapa strategier för att undvika de samma. Eleverna var alltså till viss del ombedda att göra en prognos om metodens användbarhet i framtiden då faktiska våldsituationer uppstår eller potentiellt kan uppstå. I det senare fallen svarade eleverna i mycket större utsträckning än tidigare på svarsalternativ 3 alltså till viss del. Det är naturligtvis alltid svårt att förutsäga om man kommer använda en viss metoden i framtiden.

Om vi sätter detta i kontrast till hur många ansåg att de i framtiden kommer vara mer benägna att säga nej till våld efter utbildningen var svaret så som beskrivits ovan 71%. Denna fråga (alltså angående syftet) är projektiv men uttrycker samtidigt en upplevelse av en allmän inställning jämfört med delmoment 3 som frågar om analyser och strategier. Det är osäkert då om voice dialogue kommer kunna hjälpa elever att i hög grad eller mycket hög tillämpa sina kunskaper i framtiden. *Men taget över lag alltså om svarsalternativ 1-3 sammanfattas som en graderat positiv respons till voice dialogue där svarsalternativ tre är en försiktig projektion in i framtiden så svarar 86 % att voice dialogue var en metod som skulle kunna hjälpa dem att iatt mycket hög grad till viss grad handskas med potentiellt våldsamma situationer.*

Delmoment 4 har använts av utbildarna för att kunna utveckla metoden under utbildningens gång. Det var tydligt att de flesta elever ansåg att pjäser kunde användas med fördel tillsammans med voice dialogue för att analysera och förstå potentiellt våldsamma situationer. 67% valde svarsalternativ 1 och 2 (i hög grad och mycket hög grad). Maskerna ansågs också vara en tillgång, 60 % valde svarsalternativ 1 och 2. Däremot var utfallet inte lika positivt när det gällde egenaktiviteter så som inlämningsuppgifter, rollspel och gruppdiskussioner, 40% . Detta måste ses över inför nya utbildningar. Det är tydligt att balansen mellan föreläsningar, pjäser och egenaktiviteter inte ännu har uppnåtts på ett tillfredställande sätt. Del moment 2 har också använts av utbildarna för att utveckla metoden under utbildningens gång. Svaren har varit positiva över lag; 61% fyllde i svarsalternativ 1 och 2 och upplevde att de var mer benägna att anmäla en våldshandling efter utbildningen. 62 % gjorde

motsvarande bedömning när det gällde kunskap om lagen mot diskriminering inom skolan. 64 % upplevde att de förstod de möjligheter till skydd och hjälp som brotsoffer har i samhället.

En ny metod måste hela tiden utvärderas och utvecklas för att den ska fungera så effektivt som möjligt. Utvärderingen här reflekterar en sådan utvecklingsprocess. Utfallet av utvärderingar från den första pilotgruppen på Malmö Latin var t.ex. inte lika god som påföljande utvärderingar. Varje klass tillförde nya kunskaper och även om innehållet i varje utbildning var i stort sätt den samma (förutom på Malmö Latin där man inte hann med masktillverkning, samt att man på Örtagårdsskolans avslutade utbildningen med en maskeradbil) så justerades formen steg för steg. Projektledarna ämnade dessutom att skapa en utbildning där så många sinnen som möjligt involverades under utbildningens gång. Med detta i åtanke har musik använts i anslutning till utbildningstillfälle två. Färg och form har ingått i utbildningstillfälle tre.

Metoden som utvecklades här är en blandning av rollspel och voice dialogue, där de masker som vanligt vis används inom voice dialogue använts för att förstå våldssituationerna som presenterats i pjäserna samt belysa begreppen självkänsla, självförtroende och själv insikt. Därmed böt voice dialogue inte ses som separat från rollspelen eller från arbetet med begreppen självkänsla, självförtroende och självinsikt. Resultaten från utvärderingen ovan speglar detta till viss del.

Vidare måste det tilläggas att individerna som genomför utbildningen påverkar upplevelsen av metod. Annette Cedergren är en professionell skådespelare och jurist, Iva Parizkova Ryggståhl är jurist och före detta kommunalråd i Malmö. Båda har alltså stor erfarenhet med scenframträdande och är goda retoriker. Båda är eldsjälar. Utvärderingar av metoder uppvisar ofta samma problematik. Det är svårt att veta hur mycket en positiv inställning till utbildarna påverkar utvärderingen av metod och tvärtom. Å andra sidan visar förekomsten av försiktiga projektioner in i framtiden angående metodens användbarhet att eleverna reflekterat över frågorna och inte urskiljningslöst fyllt i MVG på alla svarsalternativ (det senare är ofta en indikation på positiv överföring i relation till utbildarna). Utvärderingsverktyget påverkar också utfallet. En del av orden som använts i enkäten kan ha varit svåra för en del elever. Utbildare har varit

med under utvärderingens gång för att ge eleverna möjligheter att ställa frågor i samband med utvärderingen. Trots detta finns det alltid ett utrymme för missförstånd. Utrymmet å andra sidan bedöms inte som tillräckligt stort för att väsentligt påverka resultaten i positiv eller negativ riktning. Det är även möjligt att skillnaden i innehållet mellan utbildningarna (alltså förekomsten av masktillverkning i alla utbildningar utom Malmö Latin) kan ha påverkat utvärderingen. Malmö Latins utvärderingar var inte lika positiva som Örtagårdsskolans och Borgarskolans. Endast 25% ansåg att syftet hade uppnåtts i hög eller mycket hög grad på Malmö Latin (utvärderingen delades ut två veckor efter kursens avslutning). Mostvarande siffror på Örtagårdsskolan var 75% och på Borgarskolan 85%.

### *Rekommendationer för framtiden*

Metoden behöver mer tid att utvecklas. Målet att involvera så många av elevernas sinnen som möjligt har uppnåtts genom att kombinera en mängd olika utbildningsmoment. En del har varit mer lyckade än andra. Inlämningsuppgifterna, rollspelen och gruppdiskussionerna behöver t.ex förbättras och balansen mellan praktiska inslag, pjäser och föreläsningar behöver justeras.

Överlag har responsen på den sammantagna metoden (rollspel, voice dialogue och de tre s:en) varit positiv och därför borde det vara möjligt att utveckla projektet samt att utföra en längre studie för att mäta effekterna av utbildningen över tid.

# Utvärdering.

---

## Utbildningens syfte framgår enligt nedan:

*Utbildningens syfte är att hjälpa elever att våga säga nej till grupstryck och våld!*

Svara på frågorna genom att kryssa för **ett** av svarsalternativen.

1. I vilken grad möttes de förväntningar du hade på utbildningen?

- ◇ I mycket hög grad
- ◇ I hög grad
- ◇ I viss grad
- ◇ I mindre grad
- ◇ Inte alls

2. I vilken grad upplever du att syftet ovan uppnåddes?

- ◇ I mycket hög grad
- ◇ I hög grad
- ◇ I viss grad
- ◇ I mindre grad
- ◇ Inte alls

3. Övriga kommentarer.



## **Del 1. Självsikt, Självkänsla och Självförtroende.**

4. Upplever du att du efter utbildningen har en förståelse för:

a. relationen mellan självinsikt, självkänsla och självförtroende ?

- ◇ I mycket hög grad
- ◇ I hög grad
- ◇ I viss grad
- ◇ I mindre grad
- ◇ Inte alls

b. varför kunskap om självinsikt, självkänsla och självförtroende är viktig när det gäller att säga nej till våld.

- ◇ I mycket hög grad
- ◇ I hög grad
- ◇ I viss grad
- ◇ I mindre grad
- ◇ Inte alls

c. våldssituationers komplexitet (komplicerade) och mångdimensionella (mångsidiga) karaktär?

- ◇ I mycket hög grad
- ◇ I hög grad
- ◇ I viss grad
- ◇ I mindre grad
- ◇ Inte alls

d. ditt eget förhållningssätt till situationer där våld kan uppstå?

- ◇ I mycket hög grad
- ◇ I hög grad
- ◇ I viss grad
- ◇ I mindre grad
- ◇ Inte alls

Övriga kommentarer

## **Del 2. Diskrimination och Brottsoffer**

5. Upplever du att du efter utbildningen:

a. är mer benägen att anmäla en våldshandling?

- ◇ I mycket hög grad
- ◇ I hög grad
- ◇ I viss grad
- ◇ I mindre grad
- ◇ Inte alls

b. känner till lagen som gäller mot diskriminering inom skolan samt de rättigheter du har som elev?

- ◇ I mycket hög grad
- ◇ I hög grad
- ◇ I viss grad
- ◇ I mindre grad

◇ Inte alls

c. förstår de möjligheter till skydd och hjälp som brottsoffer har i samhället?

◇ I mycket hög grad

◇ I hög grad

◇ I viss grad

◇ I mindre grad

◇ Inte alls

Övriga kommentarer?

### **Del 3. Voice Dialogue och våld.**

6. Upplever du att voice dialogue var en metod som:

a. hjälpte dig att analysera och förstå situationer där våld kan utvecklas?

◇ I mycket hög grad

◇ I hög grad

◇ I viss grad

◇ I mindre grad

◇ Inte alls

b. som skulle kunna hjälpa dig att handskas med potentiellt våldsamma situationer?

◇ I mycket hög grad

- ◇ I hög grad
- ◇ I viss grad
- ◇ I mindre grad
- ◇ Inte alls

c. kommer att hjälpa dig skapa strategier (olika handlingsalternativ) för att undvika potentiellt våldsamma situationer?

- ◇ I mycket hög grad
- ◇ I hög grad
- ◇ I viss grad
- ◇ I mindre grad
- ◇ Inte alls

Övriga kommentarer

#### **Del 4. Voice Dialogue och metod.**

7. Upplever du att voice dialogue var en metod :

a. där sketcher med fördel kan användas för att analysera och förstå potentiellt våldsamma situationer?

- ◇ I mycket hög grad
- ◇ I hög grad
- ◇ I viss grad
- ◇ I mindre grad
- ◇ Inte alls

b. där egna aktiviteter så som inlämningsuppgifter, rollspel och gruppdiskussioner är väl lämpade?

- ◇ I mycket hög grad
- ◇ I hög grad
- ◇ I viss grad
- ◇ I mindre grad
- ◇ Inte alls

c. där tillgång till masker underlättar analysen och förståelsen för potentiella våldssituationer?

- ◇ I mycket hög grad
- ◇ I hög grad
- ◇ I viss grad
- ◇ I mindre grad
- ◇ Inte alls

Övriga kommentarer.